

Ministerieel besluit houdende bescherming als monument van de kapel van het voormalige Onze-Lieve-Vrouwgasthuis en de achterliggende kloostervleugel te VILVOORDE (Vilvoorde)

DE VLAAMSE MINISTER VAN BESTUURSZAKEN, BINNENLANDS BESTUUR,
INBURGERING, TOERISME EN VLAAMSE RAND

Gelet op de bijzondere wet van 8 augustus 1980 tot hervorming der instellingen, gewijzigd bij bijzondere wet van 8 augustus 1988, inzonderheid artikel 6, § 1, I, 7;

Gelet op het decreet van 3 maart 1976 tot bescherming van monumenten en stads- en dorpsgezichten, gewijzigd bij de decreten van 18 december 1992, 22 februari 1995, 22 december 1995, 8 december 1998, 18 mei 1999, 7 december 2001, 21 november 2003, 30 april 2004, 10 maart 2006 en 27 maart 2009;

Gelet op het besluit van de Vlaamse Regering van 13 juli 2009 tot bepaling van de bevoegdheden van de leden van de Vlaamse Regering, gewijzigd bij de besluiten van de Vlaamse Regering van 24 juli 2009, 4 december 2009, 6 juli 2010, 7 juli 2010, 24 september 2010, 19 november 2010, 13 mei 2011, 10 juni 2011 en 9 september 2011;

Gelet op het ministerieel besluit van 14 december 2010 houdende vaststelling van een ontwerp van lijst van als monument te beschermen kapel van het voormalige Onze-Lieve-Vrouwgasthuis te VILVOORDE (Vilvoorde);

Gelet op de behandeling van de uitgebrachte adviezen en ingediende bezwaren door Onroerend Erfgoed Vlaams-Brabant op datum van 30 juni 2010, zoals voorgelegd aan de Koninklijke Commissie voor Monumenten en Landschappen;

Gelet op het advies van de Koninklijke Commissie voor Monumenten en Landschappen van 6 oktober 2011,

BESLUIT:

Artikel 1. Wordt beschermd overeenkomstig de bepalingen van het decreet van 3 maart 1976 tot bescherming van monumenten en stads- en dorpsgezichten, gewijzigd bij de decreten van 18 december 1992, 22 februari 1995, 22 december 1995, 8 december 1998, 18 mei 1999, 7 december 2001, 21 november 2003, 30 april 2004, 10 maart 2006 en 27 maart 2009:

Wegens de historische en artistieke waarde als monument:

De kapel van het voormalige Onze-Lieve-Vrouwgasthuis met inbegrip van de achterliggende kloostervleugel, gelegen te

VILVOORDE (Vilvoorde), Vlaanderenstraat 6

bekend ten kadaster:

VILVOORDE, 2e afdeling, sectie D, perceelnummer 297P(DEEL),

zoals afgebakend op bijgevoegd plan.

Art. 2. Het algemeen belang dat de bescherming verantwoordt, wordt door het gezamenlijk voorkomen en de onderlinge samenhang van de volgende intrinsieke waarden gemotiveerd:

1e *Historische* waarde: ingeplant in het centrum van de stad, langs een belangrijke historische invalsweg vormt de kapel een enig materieel relict van één van de oudste religieuze instellingen in de stad, i.c. het sinds 1236 vermelde O.-L.-Vrouwgasthuis, in oorsprong een stichting van de Duitse Ridderorde van de Landcommanderij van Alden Biesen die er een gasthuis oprichtte waarvan de zorg vanaf het midden van de 13de eeuw werd overgenomen door de gasthuizusters-augustinessen die de site systematisch zouden uitbouwen tot de belangrijkste verpleeginrichting van de stad. De tegen de zuidwand aangebouwde en in zijn huidige voorkomen uit de eerste helft van de 19de eeuw daterende vleugel met op het gelijkvloers kapel en sacristie, op de verdieping enkele cellen vormt de laatste getuige van het voormalige klooster van de zusters augustinessen.

Historische i.c. architectuurhistorische waarde: met haar nokloze dakstructuur wellicht minstens tot de 16de eeuw opklimmend maar in haar huidige vorm goed bewaard voorbeeld van een barokke, momenteel volledig in de straatwand geïncorporeerde (gasthuis) kapel uit eind 17de-begin 18de eeuw, uitgewerkt als een rechthoekig volume onder geknikt zadeldak met zeszijdige dakruiter waarbij de enige vrijstaande, zeven venster- en een deurtravee tellende gevel in zandhoudende kalksteen wordt gearticuleerd door hooggeplaatste rondboogvensters onder geprononceerde driuiplijst en door een geëlaboreerde inkompartij in de vorm van een in een rechthoek ingeschreven natuurstenen schouderboogdeur met geringde stijlen, oren en sluitsteen, gevat onder een gebroken, gebogen fronton met een medaillon met Mariamonogram en siervazen, het geheel bekroond met een rondboognis met Onze-Lieve-Vrouwebeeld. De opdeling van de binnenruimte in een aparte zone voor het publiek en voor de zieken onderstreept de oorspronkelijke functie als gasthuiskapel.

2^e *Artistieke* waarde: de deels met een spitsongewelf en deels vlak afgedekte binnenruimte vormt een opmerkelijke illustratie van een barokke, wellicht vroeg 18de-eeuwse stucdecoratie waarbij de velden zijn opgehoogd met een symmetrisch decor van geprofileerd, geometrisch lijstwerk met centrale, geschilderde vierpassen met voorstelling van de vier evangelisten en engelenfiguren. Een waardevol, 1692 te dateren barok portiekaltaar van gemarmerd hout met centraal een geschilderd altaarstuk naar Van Dijck, geflankeerd door de houten beelden van de patroonheiligen versterkt de intrinsieke en authenticiteitswaarde van deze voormalige gasthuiskapel.

Markant element op zolder is tevens de octogonale houten lantaarn met 1718 gedateerd, gestuct koepelgewelf.

Art. 3. Met het oog op de bescherming zijn van toepassing:

De beschikkingen van het besluit van de Vlaamse Regering van 17 november 1993 tot bepaling van de algemene voorschriften inzake instandhouding en onderhoud van monumenten en stads- en dorpsgezichten, gewijzigd bij besluit van de Vlaamse Regering van 23 juni 2006, 5 juni 2009 en 4 december 2009 en 10 juni 2011 (Belgisch Staatsblad 10 maart 1994, 22 augustus 2006, 18 september 2009, 11 januari 2010 en 2 augustus 2011).

09 DEC. 2011

Brussel,

Vlaams minister van Bestuurszaken, Binnenlands Bestuur, Inburgering,
Toerisme en Vlaamse Rand

Geert BOURGEOIS